

Σάββατο, Σεπτέμβριος 13, 2008
Το σχολείο της χαμένης νιότης...
Καλημέρα Σχολείο - Καλημέρα Θλίψη

Γράφει ο Αλέξανδρος Πιστοφίδης

Άνοιξαν τα σχολεία. Για κάποιους ένα ευχάριστο και μοναδικό γεγονός, για τους περισσότερους θλιβερό. Σε μια μακρινή χώρα, στη Φινλανδία, που εδώ και μια δεκαετία οι μαθητές της βγαίνουν πρώτοι σε όλες τις διεθνείς αξιολογήσεις του ΟΟΣΑ(οι δικοί μας τελευταίοι), γιορτάζουν τις μέρες αυτές.

Γιορτάζουν, γιατί μετά από δύο μήνες διακοπών βρέθηκαν ξανά με τους συμμαθητές και δασκάλους φίλους τους, στη μικρή κοινότητα του σχολείου τους. Στη Φινλανδία, στα πολυθέσια και ολοήμερα σχολεία θα βρεις παιδιά από 8 μηνών μέχρι 16 ετών. Όταν εργάζονται και οι δύο γονείς μπορούν να αφήσουν το 8 μηνών και άνω παιδί τους στο σχολείο μαζί με τα μεγαλύτερα αδερφάκια του. Στη μικρή κοινότητα του σχολείου θα βρεις παιδιά με ειδικές ανάγκες, αφού, σκοπίμως, δεν υπάρχουν ειδικά ιδρυματικά-σχολεία. Θα βρεις βρέφη, να μαθαίνουν από μικρά να συνυπάρχουν με μεγάλους και αναπήρους, όπως στην κοινότητα των μεγάλων, καλλιεργώντας το αίσθημα της ευθύνης και της αλληλεγγύης των μεγάλων παιδιών προς τα μικρότερα και προς τα διαφορετικά.

Στη Φινλανδία γιορτάζουν, γιατί θα βρεθούν πάλι σε σχολεία με σύγχρονα εργαστήρια και αμφιθέατρα, με κλειστά γυμναστήρια και πισίνες, με ειδικές αίθουσες χαλάρωσης και σάουνας, με εστιατόρια με το δωρεάν φαγητό και το σημαντικότερο, γιατί θα μάθουν και θα δημιουργήσουν γνώση με τους δασκάλους φίλους τους, παίζοντας, συζητώντας και μελετώντας διάφορα βιβλία και όχι ένα υποχρεωτικό σε κάθε μάθημα, όπως στην Ελλάδα. (Οι δάσκαλοι μας, ακόμη και να θέλουν να πάρουν πρωτοβουλίες δημιουργικής μάθησης δεν μπορούν. Είναι υποχρεωμένοι να δουλέψουν με συγκεκριμένα βιβλία με έναν στόχο: «να βγει όπως-όπως η ύλη», αποστηθισμένη βεβαίως).

Τα παιδιά στη Φινλανδία, στις πρώτες έξι τάξεις, κάνουν συχνά τεστ, όχι όμως για να βαθμολογηθούν (να τιμωρηθούν όπως τα ελληνόπουλα) αλλά για να διαπιστωθούν οι αδυναμίες τους ώστε να τους παρασχεθεί εξατομικευμένη ενισχυτική διδασκαλία. Η φιλοσοφία τους είναι, «η βαθμολογία αποθαρρύνει και ωθεί ακόμη περισσότερο στην άρνηση μάθησης τον κακό μαθητή, ενώ επιβραβεύει τον καλό μαθητή, που έτσι κι αλλιώς δεν χρειάζεται την επιβράβευση». Τα παιδιά στη Φινλανδία μπορούν ήδη από τις πρώτες τάξεις, να επιλέξουν ακόμη και το ημερήσιο πρόγραμμά τους. Ένα παιδί της δευτέρας δημοτικού, μπορεί μια ημέρα να επισκεφτεί κάποιο μάθημα της τρίτης ή ακόμη και της πρώτης, αν νομίζει πως αυτό χρειάζεται περισσότερο. Τα παιδιά στη Φινλανδία αλλά και σε πολλές άλλες χώρες, που το εκπαιδευτικό τους σύστημα είναι ανάμεσα σε εκείνο των πρώτων πέντε στον κόσμο, όπως στην Ιαπωνία, Κορέα και Καναδά, όταν έχουν τεστ στα μαθηματικά, φυσική, χημεία, ακόμη και στη γλώσσα τους, επιτρέπεται να έχουν μαζί τους βοήθημα (βιβλίο με τους μαθηματικούς, φυσικούς, χημικούς τύπους και λεξικό γλώσσας). Οι παιδαγωγοί τους δεν έχουν κανένα λόγο να απαιτήσουν από τα παιδιά να μάθουν απ έξω πράγματα, που μετά από μερικές εβδομάδες δε θα θυμούνται. Αυτό που τους ενδιαφέρει είναι να μάθουν τα παιδιά τους να σκέπτονται λογικά, με κριτική αναλυτική σκέψη, κατανοώντας περίπλοκα νοήματα και αλληλοσυσχετισμούς. Με λίγα λόγια, τους ενδιαφέρει να αγαπήσουν τα παιδιά τη μάθηση και το βιβλίο για να συνεχίσουν να μαθαίνουν μόνα τους. Με το ζόρι δε μαθαίνει κανείς. Με το ζόρι μπορείς μόνο να αποστηθίσεις ξένη γνώση, για λίγο καιρό.

Όταν το απόγευμα, μετά την ενισχυτική διδασκαλία, οι Φινλανδοί μαθητές πάνε στο σπίτι, αφήνουν τη σάκα με τα βιβλία στο σχολείο. Όλη η υπόλοιπη ημέρα τους ανήκει. Χαίρονται την παιδικότητά τους. Τεστ για το σπίτι απαγορεύονται. Η λέξη φροντιστήριο δεν υπάρχει ούτε στο λεξικό τους. Είναι πρώτα στην Ευρώπη στην ανάγνωση εξωσχολικών βιβλίων και τελευταία σε τηλεθέαση. Τα ελληνόπουλα τρέχουν από φροντιστήριο σε φροντιστήριο σαν κουρδιστά πορτοκάλια. Το μόνο που τους μένει μετά, είναι να καθίσουν εξαντλημένα μπροστά στην τηλεόραση μέχρι να τους πάρει ο ύπνος. Σε καμιά άλλη χώρα του κόσμου δε βλέπεις παιδιά με τσάντες να κυκλοφορούν μέχρι τα μεσάνυχτα τρέχοντας σαν τον Βέγγο να προλάβουν το

επόμενο μάθημα αποστήθισης, προς μεγάλη ικανοποίηση των φροντιστηρίων. Είναι δυνατόν αυτά τα τραύματα της χαμένης παιδικότητας να μην έχουν βαθιές και μακροχρόνιες ψυχικές συνέπειες;

Τα περισσότερα ελληνόπουλα πάνε άκεφα σε άθλια δημόσια σχολεία, που μοιάζουν σαν γκαράζ αυτοκινήτων. Θα συναντήσουν δασκάλους, στην πλειονότητά τους σκυθρωπούς και δίχως όρεξη, που από τότε που τελείωσαν τις σπουδές τους δεν έχουν ανοίξει βιβλίο. Θα συναντήσουν δασκάλους, για τους οποίους η λέξη εξατομικευμένη προσέγγιση μαθητή με ιδιαίτερα προβλήματα, υπάρχει μόνο στα λεξικά. Θα πρέπει να αποστηθίσουν κακογραμμένα βιβλία πάνω στα οποία θα εξεταστούν. Όποιος έχει την καλύτερη μνήμη ή τις καλύτερες τεχνικές αποστήθισης, όχι απαραίτητα και το καλύτερο μυαλό, θα επιβραβευθεί. Οι κακοί μαθητές θα τιμωρηθούν και θα σπρωχθούν στη μαθησιακή άρνηση. Η μαθητική διαρροή στη χώρα μας, σε κάποιες περιοχές ξεπερνά το 30% , ενώ στη Φινλανδία είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Η απάντηση της υπουργού παιδείας τους είναι: «είμαστε μια μικρή χώρα και δεν έχουμε την πολυτέλεια να χάσουμε ούτε έναν μαθητή».

Γιατί αλήθεια συμβαίνουν όλα αυτά τα τραγικά, στο σημαντικότερο τομέα μιας χώρας όπως είναι η παιδεία, από την οποία εξαρτώνται όλα τα άλλα; Γιατί βασανίζουμε δίχως λόγο ότι πολυτιμότερο έχουμε, τα παιδιά μας; Γιατί, ενώ πληρώνουμε τα περισσότερα λεφτά στον κόσμο για την παιδεία (στην παραπαιδεία των φροντιστηρίων), έχουμε μια τόσο άθλια δημόσια παιδεία;

Την απάντηση μας την έδωσε πριν λίγες ημέρες ο κος Βουλγαράκης: «υπάρχουν βουλευτές που τα δίδακτρα που πληρώνουν για τα παιδιά τους στα ιδιωτικά σχολεία είναι περισσότερα από τα εισοδήματα που δηλώνουν στο πόθεν έσχες»!!!

Κυβερνώντες και εξουσιάζοντες, που στέλνουν τα παιδιά τους σε πανάκριβα ιδιωτικά σχολεία, δεν έχουν κανένα λόγο να δώσουν λεφτά στη δημόσια παιδεία, όπως δεν έχουν κανένα λόγο να δώσουν λεφτά για τη δημόσια υγεία αφού αν χρειαστεί, οι ίδιοι και τα παιδιά τους θα πάνε στο Memorial. Αυτή είναι η μοναδική εξήγηση και καμία άλλη για τα άθλια δημόσια σχολεία μας. Όλα τα άλλα είναι δικαιολογίες προς βλάκες!

Στη Φινλανδία, ο γιος του πρωθυπουργού, του προέδρου της NOKIA, του θυρωρού της πολυκατοικίας και του χασάπη της γειτονιάς πάνε στο ίδιο δημόσιο σχολείο. Γι αυτό και έχουν κάθε λόγο να δίνουν τα διπλάσια ακριβώς λεφτά από εμάς, γύρω στο 7% του ΑΕΠ, για την παιδεία τους. «Βάση της εκπαίδευσής μας είναι η ισότητα όλων στο σχολείο», λέει η υπουργός τους. Οι Φινλανδοί αγαπούν την πατρίδα τους, όχι ακροδεξιά και θεωρητικά σαν μια αφηρημένη ιδέα, αλλά σαν ζωντανό οργανισμό. Γι αυτούς πατρίδα είναι πάνω απ' όλα ο λαός τους, οι άνθρωποί τους, τα παιδιά τους.